

Adroddiad i'r	:	Pwyllgor Safonau
Dyddiad y Cyfarfod	:	30 Tachwedd 2012
Awdur yr Adroddiad	:	Swyddog Monitro
Teitl	:	Adroddiad Blynyddol Panel Dyfarnu Cymru 2011/2012

1. PWRPAS YR ADRODDIAD

1.1 Rhoi gwybod i aelodau am fater Adroddiad Blynyddol Panel Dyfarnu Cymru 2011/2012.

2. CEFNDIR

2.1 Mae Panel Dyfarnu Cymru wedi cyhoeddi ei adroddiad blynyddol ar gyfer blwyddyn ariannol 2011/12. Mae'r adroddiad yn darparu trosolwg o waith y Panel Dyfarnu ac yn cynnwys crynodebau o'r achosion a'r apeliadau y mae'r Panel wedi ymdrin â nhw dros y flwyddyn ddiwethaf. Gellir dod o hyd i'r adroddiad llawn yn <http://wales.gov.uk/apwsubsite/APW-PDC/?skip=1&lang=cy>

2.2 Ceir dwy swyddogaeth statudol i'r Panel Dyfarnu. Y cyntaf yw ffurfio tribiwnlysoedd achosion neu achosion interim i ystyried adroddiadau gan Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru yn dilyn ymchwiliad i honiadau fod aelod wedi methu ufuddhau i God Ymddygiad yr awdurdod perthnasol. Y Panel Dyfarnu sy'n ystyried yr honiadau mwyaf difrifol o doriadau i God Ymddygiad yr Aelodau. Yr ail swyddogaeth statudol yw ystyried apeliadau gan aelodau yn erbyn penderfyniadau'r Pwyllgorau Safonau Lleol yn dilyn atgyfeiriad i'r pwyllgorau hynny gan Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru.

2.3 Yn ystod 2011/12, cafodd y Panel 4 atgyfeiriad newydd yn unig gan Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru a throsglwyddwyd 8 achos o'r flwyddyn ariannol flaenorol 2010-11. Cadwyd y Panel yn brysur iawn gan un achos a drosglwyddwyd o'r flwyddyn flaenorol sy'n gysylltiedig â Chyngor Sir y Fflint. Ni ddylid cymryd nifer gymharol isel yr atgyfeiriadau newydd fel arwydd o'r gwaith sy'n cael ei wneud gan y Panel.

2.4 Ymddengys bod nifer isel yr achosion newydd yn arwydd y bu gostyngiad yn nifer yr achosion difrifol y teimla'r Ombwdsmon reidrwydd i'w cyfeirio at y Panel. Fodd bynnag, mae hyn yn golygu bod yr aelodau newydd a benodwyd i'r Panel yn yr hydref 2010 wedi cael llai o gyfleoedd i eistedd ochr yn ochr â chydweithwyr mwy profiadol. O ganlyniad, cytunodd Llywodraeth Cymru'n ddiweddar y dylai rhai o'r aelodau panel mwy profiadol a benodwyd yn y lle cyntaf yn 2002 gael

ailbenodiad cyfyngedig am gyfnod o dair blynedd hyd at 2015 er mwyn i'r aelodau newydd allu eistedd gydag aelodau gwreiddiol a dysgu o'u profiadau hwy. Ystyria'r Panel y bydd yr ailbenodiad hwn o gymorth i roi sefydlogrwydd i'r Panel wrth drosglwyddo'i faterion gweinyddol i'r Uned Weinyddol a Thribiwnlysoedd yn Llywodraeth Cymru. Mae'r Panel yn cynnwys 7 aelod gyda chymwysterau cyfreithiol a 6 aelod lleyg.

- 2.5 Ers i'r Panel Dyfarnu gael ei gychwyn ym mis Hydref 2002 hyd at 31 Mawrth 2012, mae wedi gwneud penderfyniadau mewn perthynas â 37 o achosion a gyfeiriwyd ato gan yr Ombwdsmon a 10 apêl yn erbyn penderfyniadau'r Pwyllgorau Safonau. O ran yr achosion a gyfeiriwyd yn uniongyrchol ato, gwnaeth y Panel y canfyddiadau canlynol a fynegir fel canran o'r cyfan.

Anghymwyster	19%
Gwaharddiad	49%
Gwaharddiad rhannol	5%
Cerydd	5%
Toriad ond ni chymerir camau	14%
Dim toriad	8%

- 2.6 Mewn perthynas ag apeliadau a gyfeiriwyd ato o'r Pwyllgorau Safonau yn ystod yr un cyfnod, gwnaeth y Panel y penderfyniadau canlynol:

Gwaharddiad	60%
Cerydd	30%
Dim toriad	10%

- 2.7 O'r holl achosion a gyfeiriwyd ato rhwng mis Hydref 2002 a mis Mawrth 2012, y toriad mwyaf cyffredin a ganfu'r Panel oedd dwyn anfri ar swydd aelod neu awdurdod. Yn gydradd ail oedd methu dangos parch nac ystyriaeth ynghyd â methiant aelod i ddatgelu budd ac/neu dynnu'n ôl o gyfarfod.
- 2.8 O'r achosion a gyfeiriwyd at y Panel a'r rhai a drosglwyddwyd o'r flwyddyn flaenorol, penderfynwyd ar 6 achos yn ystod blwyddyn ariannol 2011-12 ac mae crynodebau'r 6 achos hynny yn yr adroddiad.
- 2.9 Roedd 2 achos yn destun apêl gan y Pwyllgorau Safonau yn ystod y flwyddyn berthnasol. Yn y ddau achos, cadarnhaodd y Tribiwnlys Apêl benderfyniad y Pwyllgor Safonau lleol. Fodd bynnag, roedd un o'r achosion hynny'n destun Adolygiad Barnwrol yn yr Uchel Lys a gwrth-drowyd penderfyniadau'r Tribiwnlys Apêl a'r Pwyllgor Safonau. Roedd yr apêl hon yn gysylltiedig ag achos y Cynghorydd Calver o Gyngor Cymuned Maenorbŷr a gafodd gerydd gan ei Bwyllgor Safonau lleol mewn perthynas â chynnwys deunydd a bostiwyd ganddo ar ei wefan. Canfu'r Pwyllgor Safonau a'r Tribiwnlys Apêl fod y deunyddiau hyn wedi dangos diffyg parch at aelodau unigol o'r Cyngor Cymuned ac at y Cyngor Cymuned fel corff.

- 2.10 Canfu'r Uchel Lys fod y cerydd a osodwyd ar y Cynghorydd Calver yn torri ar ei hawliau i ryddid mynegiant o dan Erthygl 10 y Confensiwn Ewropeaidd ar Hawliau Dynol.
- 2.11 Yn dilyn hynny, diwygiodd yr Ombwdsmon yr arweiniad a roddodd i'w aelodau yng ngoleuni'r achos hwn.
- 2.12 Fel atodiad i'r adroddiad, darparodd y Panel grynoded o'r cosbau a osodwyd gan y tribiwnlysoedd achosion a'r tribiwnlysoedd apêl yn y cyfnod o fis Hydref 2002 i fis Mawrth 2012. Mae hwn ynghlwm fel Atodiad 1 i'r adroddiad hwn.

3. ARGYMHELLIAD

- 3.1 Bod yr aelodau'n nodi'r adroddiad.